

Remissvar över Ds 2024:10 Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner¹

Sammanfattning

Umeå kommun välkomnar förändringarna i Kommunallag (2017:725) och finner dem både befogade och önskade utifrån rådande samhällsutveckling. Umeå kommun önskar förtydligande gällande vilka förtroendevalda som ska omfattas av den nya skyldigheten i 4 kap. Skydd mot hot och våld 18 a § KL. Vi vill även framföra en synpunkt på formulering av samma förslag. Den förstärkta formuleringen gällande intern kontroll i 6 kap. 6 § KL välkomnas i sin helhet.

Nya undersökningar som bör beaktas

Vi önskar vidare att utredningen tydligare problematiserat rollen för de politiska partiernas ansvar att utgöra ett stöd för de förtroendevaldas situation samt förebygga hot, såväl lokalt, regionalt som nationellt.

Utredningsförslaget

Vi önskar förtydligande om vilka förtroendevalda som avses omfattas av lagändringen i 4 kap. Skydd mot hot och våld 18 a §. Vi ser en risk för otydlighet av vilka förtroendevalda som föreslås omfattas av det nya lagförslaget mellan befintlig kommunallag 4 kap. 2§ första stycket och det som behandlas i promemorian. I promemorian framgår skrivningar om att heltid/deltid/betydande del av heltid ska omfattas av den föreslagna skyldigheten², detta oaktat om de av fullmäktige utsetts som kommunal/regionråd. Eftersom förändringen som föreslås i Ds 2024:10 är en skyldighetslagstiftning önskas det tydligare precisering kring om det enbart är de förtroendevalda som av kommunfullmäktige utsetts till -råd och/eller förtroendevalda arvoderade på deltid/betydande del av heltid ska omfattas av denna bestämmelse. Om förtroendevalda som är deltidsarvoderade/betydande del av heltid ska omfattas önskar vi en precisering i hur många procent den förtroendevalda behöver vara

¹ [Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner \(regeringen.se\)](#)

² [Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner \(regeringen.se\)](#) s.29

arvoderad för att omfattas av bestämmelsen.

Umeå kommun är medveten om att kommunen på eget initiativ kan erbjuda skyddsåtgärder till förtroendevald, oaktat om denne har befattningen kommunalråd eller inte, med då med stöd av 2 kap 1-2 §§ KL.

Vi önskar framföra synpunkt på förslag om lagskrivelsen 4 kap. 18 a, "*Kommuner och regioner ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att en sådan förtroendevald ...*". Oaktat om skrivelsen harmoniserar med gällande arbetsmiljölagstiftning, önskar vi se en annan skrivelse. Detta då formuleringen "ska vidta alla åtgärder som behövs" inte i tillräcklig grad uppfattas tillåta en proportionalitetsbedömning där kommunen kan anpassa åtgärderna efter den förtroendevaldas/rådets individuella förutsättningarna samt situationen. Vi menar att skrivningen i sin nuvarande form kommer medföra svårigheter i att avgöra när skyldigheten är uppnådd. Den förtroendevalda själv, tjänsteperson med ansvar för bedömning eller partikamrat riskerar ha olika uppfattning om kommunen erbjudit "alla åtgärder som behövs" till den förtroendevalda/rådet. En annan aspekt med föreslagen skrivning det riskerar blir en stor skillnad i de skyddsåtgärder som de förtroendevalda/råden får i jämförelse med övriga förtroendevalda. Det kan finnas en risk att förtroendevalda som inte omfattas av lagstiftningen får mindre stöd, då skrivningen "alla åtgärder som behövs" kommer ta en avsevärd del resurser i anspråk. Vi önskar mot bakgrund av detta en förändring där begreppet "alla" byts ut mot skrivning såsom "ändamålsenliga åtgärder" eller "adekvata åtgärder".

Välkomnar förändringar i Kommunallagen i stort, men önskar tydlighet i vilka förtroendevalda som avses samt formuleringsändring

För att kommunen ska ha möjlighet att uppfylla den högt ställda föreslagna skyldigheten i lagändring 4 kap. Skydd mot hot och våld 18 a § önskar vi få förtydligat vilka som omfattas av förslaget samt en formuleringsändring som står i proportion till den förtroendevaldas hotbild. Skälen till detta har redogjorts ovan.

Vi välkomnar förslaget andra del i sin helhet beträffande förstärkt formulering gällande intern kontroll. Vi ser ett trängande behov att bredda begreppet intern kontroll till att även omfatta fel och oegentligheter såsom välfärdsbrott, korruption och otillåten påverkan i verksamheterna.

I det här ärendet har Caisa Siikavaara (säkerhetssamordnare) och Charlotta Niemi (förhandlare HR), Patrik Carlsson (HR strateg) varit föredragande.